

مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد

۲۰۲۶/۰۳/۳۰

شاهولی ارین

د افغانستان په هکله د پاکستان دبنمانه پالیسي

(دویمه برخه)

له دې نه هیڅوک سترګې نه شي پټولای چې افراطیت او افراطیت روزنه د پاکستانی جرنیلانو او (ای اس ای) یوه له ټولو نه ښه او دوي ته په زړه پورې عایداتي منبع وه. اصلاً د پاکستان د ستراتیژي یوه اساسي برخه همدا وه، چې دوي غوښتل په ټوله سیمه کې افراطیت خپور کړي او بیا پاکستان د دغه افراطي ډلو نه د ځان او خپلو بادرانو د اهدافو له پاره ترې استفاده وکړي.

پاکستان له ۱۹۷۰ کال را دی خوا، د مذهبي افراطي ډلو په جوړولو سره په سیمه، افغانستان، هندوستان او حتا د نړۍ په ځینو نورو برخو کې په نا امنیو او وړانکاریو لاس پورې کړ.

د سړې جګړې په ټوله اوږده موده کې پاکستان په ملیاردونو ډالر له امریکا، اروپا او عربي نړۍ نه تر لاسه کړل، تر څو د دغو ډلو د روزلو، وسله وال کولو په لار کې ترې استفاده تر سره کړي. د دغو ډلو د روزلو، تجهیزاتو په خاطر یې په سلګونو دیني مدرسي په قبایلي سیمو کې جوړې کړې، تر څو په اگاهانه توګه پنجاب له دغو افراطي اغیزو نه لرې وساتي.

په دغو افراطي ډلو کې نه یوازې افغاني تنظیمي ډلې، بلکې د نړۍ د اکثر و هېوادو لکه ازبکستان، تاجکستان، چین، عربو او د ځینو نورو هېوادو افراطي ډلو او اشخاصو ګډون درلود.

دا یو حقیقت دی چې په قانونمندو هېوادو کې افراطیت نه روزل کېږي او نه هم فعالیت کولای شي، د دغو ګروپونو د فعالیت له پاره هغه هېوادونه چې قانون نه رعایت کوي ممکن دي، چې ښه بیلګه یې پاکستان کیدای شي او هم د دوي تر کنترول لاندې قبایلي سیمې.

د پاکستان د ستراتیژي په عمق کې ستر ارمان دا و، چې د داود خان د جمهوري نظام له پیل نه یې داسې هلې ځلې پیل کړې، تر څو په افغانستان کې یو داسې وروسته پاتې، مذهبي ډله حاکمیت ته ورسوي، چې د هر ډول پرمختګ خنډ وي، د عصري علومو سره مخالفت ولري، معلم و وژني، مکتبونه وسوزوي او لنډه دا چې د افغانستان د سیاسي استقلال او پرمختګ سره په تضاد کې وي او یو وروسته پاتې افغانستان چې بهرنی سیاست او پالیسي یې د پاکستان تر کنترول لاندې وي رامینځته کړي، تر څو هیڅکله د دې توان او امکانات ونه لري چې د د دیورند د داعیې اواز راپورته کړای شي.

کله چې د ډاکتر نجیب الله د جمهوریت په دننه کې د نظام د دبنمانو او د ملګرو ملتونو د سولې د پروګرام پر ضد د ببرک کارمل د ډلې او شورای نظار سره په ګډه ځانګړنه کودتا تر سره شوه، په نتیجه کې پاکستان خپل دغه شوم ارمان ته په ډېره اسانۍ سره ورسید، (سي ای ای) او (ای اس ای) په ګډه دغه هېواد پلورونکي هر یو رباني، حکمتیار، مسعود، سیاف او نور د بن لادن او نورو افراطي ډلو تر چتر لاندې داسې وروزل، چې خپل هېواد افغانستان یې پرې درې، وړې کړ او دوي یې خپلو موخو ته ورسول.

دغو افراطي خرڅ شویو مشرانو د برهان الدین رباني، احمد شاه مسعود تر رهبري او مشرۍ لاندې، چې خپل هېواد او ولس ورته هیڅ ارزښت نه درلود، یوازې د ځان د قدرت او پردیو د ستراتیژیکو موخو د عملي کولو له پاره تربیه شوي وو، قدرت ته د رسیدو سره سم د پاکستانی مشاورینو تر نظر او مشورو لاندې د هېواد ټول مادي او معنوي ارزښتونه د خاورو سره خاورې کړل، نظام یې وپاشه، وسله وال پوځ یې ړنګ کړ، هوايي پوځ چې په اسیا کې یې

د پاڼو شمېره: له 1 تر 2

ساری نه درلود له منځه یوړ، ټوله ثقيله او خفیفه وسله یې د الوتکو او ټانکونو په شمول پاکستان ته د ډالی په توګه وسپارلې.

پاکستاني استخباراتو په دې هم اکتفا ونه کړه د افغانستان د لا بربادۍ په خاطر یې د دغو تنظیمي مشرانو تر مینځ د نفاق اور ته لمن ووهله، کورنیو جګړو په کلو، بناړونو کې زور واخیست، تاریخي کابل په کنډوالو بدل شو، د (۷۰۰۰۰) په شاوخوا کې کابل اوسیدونکی د دغو کورنیو جګړو قربانیان شول، خو همدغه پاکستان چې د دغو افراطي ډلو د جوړیدو او قدرت ته د رسیدو اصلي لامل و، اوس نو د خیر پر غونډې باندې ناست و و تماشای یې کوله او خوند یې ترې اخیسته.

حقیقت خو دا دی چې وایې:

«کور بار تر منزله نه رسیري.»

همدا اوس پاکستان خپله د هغه مذهبي افراطیت سره لاس او گریوان دی، چې د نورو هېوادونو د ویجاړولو له پاره یې روزلې وو.

هغه مثل سم دی چې وایې:

«څه چې کړي، هغه به رېښی.»

پاکستان غوښتل چې افغانستان په افراطیانو تباہ او برباد کړي چې تر ډېره حده پورې په خپل دغه شوم پلان کې بریالی هم شول، خو اوس داسې ټسکاري چې همدا مذهبي ډلې د خپل پخواني بادر پر خلاف وسله را اخیستې او د هرې ورځ په تیریدو سره په سوات، وزیرستان، کراچي، راولپنډۍ او بلوچستان کې پر نظامي تاسیساتو حملې کوي او مرګ ژوبله ور اړوي.

پاکستان اوس د هغه سترو ستونزو سره مخ دی، چې افغانان یې پدې څه د پاسه پنځوس کلونو کې ورسره مخامخ کړي وو.

پښتو مثل دی چې وایې:

«مه کوه په چا، چې وبه شي په تا»

پاکستان ولې پر افغانستان هوايي بریدونه کوي؟

ایا په ریښتیا هم (تي تي پی) له افغانستان نه پر پاکستان گذارونه کوي او که دا یوه بهانه ده؟

ایا تر اوسه د پاکستان پر دغو هوايي بریدونو کې د (تي تي پی) کوم مشر وژل شوی دي؟

پر پورتنیو سوالونو باندې په د مقالې په دریمه برخه کې تفصیلي بحث او څیړنه تر سره شي.

نور بیا